

Національний університет «Одеська юридична академія»
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

**ПУБЛІЧНА ПОЛІТИКА
ЯК ПРЕДМЕТ ВИКЛАДАННЯ
В ГАЛУЗЯХ ЗНАНЬ 03 «ГУМАНІТАРНІ
НАУКИ» ТА 05 «СОЦІАЛЬНІ
ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ»**

6 березня – 16 квітня 2023 року

Видавничий дім
«Гельветика»
2023

УДК 32:001.2(062.552)

П 88

Організаційний комітет:

Яковлев Денис Вікторович – доктор політичних наук, професор, декан факультету психології, політології та соціології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Шмаленко Юлія Іванівна – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри соціології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Мілова Тетяна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри права та правоохоронної діяльності Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Кольцов Віталій Михайлович – доктор політичних наук, професор, професор кафедри педагогіки та психології Міжнародного гуманітарного університету.

Публічна політика як предмет викладання в галузях знань П88 03 «Гуманітарні науки» та 05 «Соціальні та поведінкові науки» : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 6 березня – 16 квітня 2023 року. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. – 88 с.

ISBN 978-617-554-133-3

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Публічна політика як предмет викладання в галузях знань 03 «Гуманітарні науки» та 05 «Соціальні та поведінкові науки» (6 березня – 16 квітня 2023 року).

УДК 32:001.2(062.552)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

© Центр українсько-європейського
наукового співробітництва, 2023

ISBN 978-617-554-133-3

ЗМІСТ

Механізми державного управління забезпечення психологічної підтримки посадових осіб органів місцевого самоврядування в умовах сьогодення	
Баранова В. А.	5
Factors of generation of the role of public administration overcoming undeclared work in contemporary Ukraine	
Bielova A. I.	9
Проблеми консолідації українського суспільства	
Вовк С. О.	12
OSINT технології у публічній політиці	
Герасимчук Т. Ф.	14
Популізм як різновид політичної комунікації	
Заславська О. О.	19
Соціальна згуртованість у поствоєнному суспільстві: основні виклики	
Кочубейник О. М.	23
Інноватика в публічному управлінні	
Кубанов Р. А.	27
Реформування системи публічного управління в умовах трансформаційних перетворень	
Кульчій І. О.	30
Політично-філософська спадщина М. Міхновського як дидактичний ресурс формування україноцентричної аксіології студентської молоді	
Лекар А. М.	34
Social direction of transformational changes in public administration mechanisms	
Makatora D. A.	36
Peculiarities of Teaching English through Mass Media	
Makukhina S. V.	39
Когнітивні аспекти мовної характеристики Володимира Зеленського в проекції на політичний дискурс	
Марчук Л. М.	41
Foreign experience of state regulation of socio-economic development of regions of Ukraine	
Novyкова I. V., Sotnikova I. M.	43

Competitive policy in public administration: relevance and directions of development	
Petrochenko O. V.	46
Rotation model (модель ротації) як інтерактивна форма ефективної організації мовної освіти у ЗВО	
Пікалова А. О.	49
Контроль і нагляд в публічному адмініструванні: ознаки та проблематика	
Правоторова О. М.	53
Вплив соціальних мереж на публічну політику: маніпулятивний аспект	
Рай К. Ю.	56
Щодо запобігання незаконного поводження із зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами	
Сіваков В. П.	58
Сучасна парадигма ефективності реформ в Україні	
Скібіна Т. І.	61
Публічні комунікації України в контексті викладання в галузі 05 Соціальні й поведінкові науки (формування фахових компетентностей здобувачів вищої освіти)	
Скок П. О.	66
Роль експерних знань в розв'язанні проблем публічної політики	
Філіппова В. Д.	68
Соціально-політичні студії як навчальна дисципліна для студентів технічних спеціальностей: доцільність, зміст, проблеми, перспективи	
Хромова О. І.	71
Formation of a positive image authority	
Chudovska V. A.	74
Громадська безпека як об'єкт кримінально-правової охорони	
Шабатин А. А.	77
Опозиція «свій/чужий» в емігрантському дискурсі	
Шадріна Т. В.	80
Інформаційна компетентність особистості в умовах сучасного інформаційного суспільства	
Шаповал І. М.	82

Консолідація українського суспільства в умовах російсько-української війни – не просто вимога часу, а запорука збереження суверенітету, майбутньої національної безпеки і запорука сталого миру.

Література:

1. Бортников В. «Розмежування» в Україні в контексті ціннісної ідентифікації населення. *Політичний менеджмент*. 2007. № 1. С. 36–47.

2. Більшість українців не вірять у конфлікт політичного і військового керівництва. Режим доступу: URL: https://zaxid.net/bilshist_ukrayintsiv_ne_viryat_u_konflikt_politichnogo_y_viyskovogo_kerivnitstva_krayini_n1549881

3. Подолання розколу та вибір між Зеленським, Притулою і Залужним. Як війна змінює країну. Режим доступу: URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2022/07/13/7357793/>

4. «Подолання соціальної напруженості шляхом консолідації суспільства: завдання та механізми». Режим доступу: URL: Аналітична записка. <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/socialna-politika/podolannya-socialnoi-napruzhenosti-shlyakh-om-konsolidacii>

OSINT ТЕХНОЛОГІЇ У ПУБЛІЧНІЙ ПОЛІТИЦІ

Герасимчук Т. Ф.

кандидат історичних наук, доцент,

професор кафедри політичних наук

Рівненський державний гуманітарний університет

м. Рівне, Україна

Політика й управління в Україні набувають публічного характеру, що проявляється в їх прозорості та відкритому впливі на владу. Публічна політика (public policy), як особливий спосіб організації суспільного життя, проявляється у взаємодії органів державної влади і громадянського суспільства. Розробка і впровадження публічної політики є результатом такої взаємодії. Важливий вплив на зміст публічної політики і форми взаємодії має інформаційне середовище політики. Ми живемо в постінформаційному суспільстві, де революцію роблять робототехніка, біотехнології, штучний інтелект, 3D-друк, машинне навчання, інтернет речей, хмарні технології, великі дані (Big Data), віртуальна і доповнена реальність, блокчейн і безліч інших

технологій. Реальністю стало отримання доступної з відкритих джерел інформації та використання її у процесі вироблення та прийняття управлінських рішень у різних сферах політики, управління, бізнесу. Це актуально і у сфері публічної політики. Діяльність з отримання такої розвідувальної (загальнодоступної) інформації з відкритих джерел отримала назву OSINT (Open Source Intelligence), що означає відкриті джерела розвідки.

OSINT – унікальна технологія, що дозволяє збирати, обробляти та аналізувати публічно відкриту інформацію з відкритих джерел, власне з усього Інтернет-простору. Величезний обсяг даних, що продукуються в сучасному глобалізованому світі та циркулюють в Інтернеті, є публічно відкритими, а отже, доступні будь-якому користувачеві в будь-який час та з будь-якої точки Інтернету. У цьому розумінні OSINT – це тип інтелекту, який фактично отримує переваги від цієї відкритої природи шляхом збору, обробки та кореляції точок усього кіберпростору для генерування знань [4]. Попри те, що використання OSINT у державному управлінні та публічній політиці недостатньо вивчено, але публічна діяльність урядів є ідеальним ландшафтом для використання відкритих даних та OSINT.

Для України OSINT інструмент не новий, у професійних колах використовується понад десять років. Однак у публічному дискурсі досить вживаним термін став з початком повномасштабної російсько-української війни, коли завдяки технологіям розвідки на основі відкритих джерел журналісти-розслідувачі, а також і пересічні громадяни, почали відкрито допомагати Збройним Силам України виявляти ворожі позиції, знаходити докази російських військових злочинів, розвінчувати меседжі ворожій пропаганди та робити ще чимало того, що суттєво допомагає нищити ворога. Широко використовуються методи і практики OSINT органами державної влади у вивченні та розумінні загроз, виявленні нанесеної шкоди в економічній, інформаційній, енергетичній діяльності неконвенційними засобами, задля здійснення інформаційно-психологічного впливу тощо.

У сучасному цифровому світі розвідувальна інформація дає можливість аналітикам за допомогою OSINT повніше забезпечувати якісною інформацією осіб, що приймають рішення в публічній (і не лише) політиці. Останні досягнення в технологіях призвели до того, що OSINT розвивається з небаченою швидкістю, набуває широкого застосування не лише суб'єктами розвідки, надаючи інноваційні програми на основі відкритих даних і штучного інтелекту для політики, економіки чи суспільства, а також пропонуючи нові рішення у виробленні публічної і державної політики, включаючи і протидію кіберзагрозам та кіберзлочинності. Органам державної влади важливо

не лише відкривати дані, але й використовувати їх у прийнятті рішень та для більш ефективного урядування. Аналіз даних є незамінним під час розробки стратегій, планів діяльності, цільових програм, регуляторних актів, їх імплементації та подальшої оцінки. Таким чином, поєднання OSINT з іншими інформаційно-комунікаційними інструментами та технологіями аналізу даних дає можливість отримання інформаційного продукту, що підвищує якість вироблення, впровадження та комунікування публічної політики.

Інформаційне забезпечення публічної політики, відриті дані та технології роботи з даними визначають не лише якість політики, а й ставлять нові вимоги до публічної політики і відкривають нові можливості у виробленні і прийнятті управлінських рішень. Сфери застосування OSINT різноманітні, а кількість рішень, що розробляються відповідно до цієї парадигми, стрімко зростає. Власне OSINT сприяє залученню громадян до участі у публічній політиці, позаяк громадяни самі отримують розвідувальну інформацію з відкритих джерел, якими є соціальні мережі, та використовують її у комунікації з органами влади та у формуванні громадської думки. Окрім соціальних мереж та інших відкритих джерел даних існують також авторитетні та офіційні сайти, що підтримуються державними установами в усьому світі, де систематизована інформація, що є публічною і відкритою.

Органи влади не лише отримують дивіденди від використання результатів OSINT у публічній політиці, але й опосередковано полегшують застосування OSINT громадянським суспільством. Фактично органи влади генерують великий обсяг даних, доступних кожному. У цьому сенсі вони отримують вигоду від OSINT, але водночас роблять внесок у живлення Інтернету дійсно цінною, а іноді навіть конфіденційною інформацією. Головна перевага OSINT – доступність на основі відкритих джерел: доступ до пошуковиків, соціальних мереж, офіційних сайтів і геолокаційних систем.

Аналізуючи парадигму OSINT, з одного боку, доцільно звернути увагу на сильні сторони цієї методології та визначити способи і можливості її застосування у виробленні та реалізації публічної політики, а з іншого – визначити обмеження її застосування. З технічної точки зору OSINT має низку переваг.

1. Величезний обсяг доступної інформації, яку потрібно проаналізувати, систематизувати, зв'язати. Це соціальні мережі, публічні урядові документи та звіти, мультимедійний онлайн-контент, газети та навіть Dark web.

2. Висока обчислювальна потужність, завдяки якій ми маємо можливість застосовувати OSINT, враховуючи великі обсяги

загальнодоступної інформації та змішуючи велику кількість наборів даних, зв'язків і шаблонів із різних типів відкритих джерел, одночасно застосовуючи сучасні методи обробки й аналізу даних.

3. Великі дані та машинне навчання, що є ключовим у майбутньому OSINT-діяльності, оскільки позначатиме різницю між дослідженнями, керованими людиною, та дослідженнями, керованими штучним інтелектом.

4. Додаткові типи даних, що означає, що OSINT може бути ще ефективнішим, якщо ми зможемо додавати зовнішню інформацію для розширення розвідування.

5. Гнучке призначення та широкий спектр застосування для економічних, управлінських, стратегічних, комунікаційних, психологічних, журналістських чи безпекових аспектів [4].

Використання OSINT має певні обмеження і застереження.

1. Складність управління даними, позаяк їх обсяг величезний і працювати з ними ефективно та результативно складно. Для OSINT корисно враховувати якомога більше інформації, а також мати арсенал прикладних методів та значні ресурси для забезпечення високоякісного збору, обробки та аналізу відкритих даних.

2. Неструктурована інформація, адже публічна інформація, що доступна в Інтернеті, за своєю суттю є надзвичайно дезорганізованою. У цьому сенсі OSINT вимагає таких механізмів, як інтелектуальний аналіз даних, обробка природної мови (NLP) або текстова аналітика, щоб гомогенізувати неструктуровану інформацію задля можливості її використання.

3. Дезінформація, позаяк соціальні мережі та медіа комунікації переповнені суб'єктивними думками, фейковими новинами та чутками.

4. Надійність джерел даних – зібрані дані повинні бути з авторитетних, перевірених і надійних джерел (офіційних документів, наукових звітів, надійних засобів комунікації).

5. Етичні/юридичні міркування про те, чи є OSINT етичною діяльністю, знаходяться в сфері етики збору розвідувальних даних. Але, не зважаючи на те, що OSINT є загальнодоступною, вона має право розкривати інформацію, яка не опублікована в мережі відкрито [4].

OSINT також є важливим ключем секретних розслідувань і секретних операцій у державних справах. Відтак можна стверджувати, що використання OSINT може надати правоохоронним органам критичні можливості для доповнення та покращення своїх відділів контррозвідки в розслідуванні та стратегічному плануванні боротьби зі злочинністю. OSINT реально використовувати антикорупційним органам та громадським організаціям у боротьбі з корупцією, у санкційній політиці НАЗК. Поки-що найбільшу користь від інноваційного

використання OSINT-технологій як способу вирішення існуючих проблем отримують кібербезпека та кіберзахист завдяки результатам, які може запропонувати використання відкритих даних. Сфера OSINT має стати інституціоналізованою культурою в усіх сферах суспільного життя.

Інтерпретація зібраних відкритих даних є ключовим моментом процедури OSINT. Інструменти OSINT визначаються за типом користувачів, за джерелами (соцмережі, реєстри, відкриті дані, іноземні соцмережі), а також тим на якому етапі застосовуємо OSINT. Відтак кожен суб'єкт має розуміти вимоги щодо того який інструмент можна використати. Широке використання відкритої інформації з форумів, соціальних мереж чи ЗМІ, а також велика кількість існуючих даних перетворюють OSINT на важливий інструмент публічної політики, причому як на етапі вироблення і прийняття рішень, так і в процесі впровадження та комунікації влади з громадянами і що важливо – з орієнтацією на різні цільові групи. Відтак слід запровадити автоматизовані процеси OSINT, здатні проводити розслідування в усіх частинах Інтернету та розширювати їх застосування через Інтернет у різних сферах публічної політики.

Зрозуміло, що для пошуку і використання таких розвідувальних даних потрібні навички і компетентності, щоб впроваджувати OSINT у публічній політиці. Задля цього державні службовці повинні мати глибокі знання та аналітичні навички; критично, системно та інноваційно мислити; вирішувати комплексні завдання та ухвалювати ефективні рішення; вміти управляти людьми, бути креативним, швидко навчатися та адаптуватися до змін. Це вимагає нової якості освіти та формування як професійних (hard skills) так і загальних (soft skills) навичок майбутніх фахівців і в процесі викладання публічної політики як навчальної компоненти з циклу професійної підготовки.

OSINT – це ще один крок, що визначає необхідність і неминучість змін в управлінських та організаційних підходах до освітнього процесу, вимагає оновлення програмних засобів і методів навчання та використання інтерактивних методів роботи з відкритими даними у викладанні курсів з публічної політики та публічного управління.

Література:

1. Жмур Н. В., Землянкіна М. П. Історія становлення та сучасний стан технології пошуку інформації OSINT. DOI: 10.18372/2307-9061.64.16895
2. Концепція розвитку цифрових компетентностей. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#n13>

3. Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF#Text>

4. Javier Pastor-Galindo, Pantaleone Nespoli, Félix Gómez Mármol, Gregorio Martínez Pérez. The Not Yet Exploited Goldmine of OSINT: Opportunities, Open Challenges and Future Trends. URL: <https://ieeexplore.ieee.org/abstract/document/8954668>

ПОПУЛІЗМ ЯК РІЗНОВИД ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Заславська О. О.

*кандидатка політичних наук, доцентка,
завідувачка кафедри міжнародної комунікації та політології
Хмельницький національний університет
м. Хмельницький, Україна*

Сьогодні на виборах часто недостатньо гасел і добре відпрацьованої передвиборної програми. До виборчих перегонів все частіше підключаються нестандартні кандидати і незвичайні партії. Їх обіцянки і поведінка дивують пересічних виборців, а часом навіть шокують. Одні використовують гумор і геппенінг, інші – скандальні обіцянки, а треті вибирають образи фантастичних героїв.

Одним з найяскравіших політиків є колишній мер Рейк'явіка Йон Гнарр – комедійний актор, анархіст, філософ. Він створив в 2008 році «Кращу партію», яка обіцяла врятувати білих ведмедів з дрейфуючих крижин, відкрити найпівнічніший Діснейленд в світі і масово зазивала в країну євреїв, «щоб в Ісландії з'явився хоча б хтось, хто розуміється на економіці». У 2010 році Гнарр з гаслом: «Більше панка, менше пекла!» переміг на виборах мера столиці, отримавши майже 35% голосів. Після перемоги він не відмовився від епатажних витівок. На відкриття гей-параду Гнарр прийшов в жіночій сукні, перуці, але на сцені заявив, що «сам мер не зміг прийти».

У 1990 році польський сатирик Януш Ревінські разом з колегами по гумористичній телепередачі «Скаути пива» створив «Польську партію любителів пива». Первісним її завданням було прищепити полякам культуру споживання пінного напою, зменшивши в країні популярність горілки. Однак через дотепну назву і розчарування традиційними політиками, партія несподівано стала популярною у поляків. Згодом творці політичної сили розробили власну програму, запропонувавши